

barok - názov pravdepodobne od španielskeho alebo portugalského označenia nepravidelnej perly - barocco alebo barueco; tiež odvodzované od gréckeho báros - „ťažká, hojnosť“ alebo z mnemotechnického hexametru z 13.st., alebo z figúry logického sylogizmu, alebo zo stolárskeho označenia nábytkových zakrivení; pravdepodobne však z portugalského barocco alebo barucca, čo je klenotnícke označenie kamienka alebo nepravidelnej perly; ide o sloh európskeho umenia od konca 16.st. do sklonku 18.st.; konštituoval sa v Taliansku a rozšíril sa po celej Európe až na americký kontinent (pozri *jezuitský sloh*, *architektúra brazílska*); niekedy je považovaný za posledný európsky univerzálny sloh (pozri *secesia*); dominoval najmä v katolíckych krajinách, a preto je niekedy označovaný ako sloh *protireformácie*, ale nebol iba reprezentáciou cirkevných a feudálnych vrstiev, ale aj širokého *meštianstva*; priniesol rozvoj nových umeleckých typov a druhov (mravoučná maľba, *krajinomaľba*, *portrét*, *zátišie*), premietnutie subjektivity a individuality do umeleckého prejavu (záujem o psychologické problémy človeka); vyznačoval sa syntetickou snahou spojiť v jednom diele všetky druhy umenia; barok trval približne od poslednej štvrtiny 16.st. do pol. 18.st. a predchádzal mu *manierizmus* a naviazalo naň *rokoko*; termín barok bol prvý raz použitý okolo 16.st. a v poňatí teoretikov mal zľahčujúci a znehodnocujúci význam; až od pol. 19.st. bol prijatý dejepisom a teóriou umenia zásluhou nemeckého historika umenia a architekta C. Gurlitta a predovšetkým H. Wölfflina; významové vymedzenie termínu nie je ustálené, nakoľko sa barok nielen výtvarne, ale aj obsahovými a spoločenskými funkciami odlišne rozvíjal v jednotlivých krajinách; nové definície prihliadajú na historické prostredie, z ktorého barok vzišiel (t.j. k talianskemu vývoju), ale tiež k premenám, ktorými prešiel, keď sa rozšíril do iných národných a náboženských krajín (katolíckych alebo protestantských); barok bol prenesený aj do koloniálneho zámoria, najmä do Južnej Ameriky; definície prihliadajú aj ku vnútorným tendenciám baroka (klasicistickej vo Francii, dynamickej v Taliansku a realistickej v Holandsku (pozri *barokový klasicizmus*), ktoré súvisia s obmenami umeleckého svetového barokového názoru v závislosti od daných sociálnych funkcií; súčasný výklad a hodnotenie priznáva baroku dôležitý umelecký prínos v dejinách umenia a prekonáva niekdajšie klasicistické, ale aj novodobé odmietanie baroka (tal. estetik a historik B. Croce, 1952); barok sa vyvíjal v dramatickej dobe ostrých politických, hospodárskych a duchovných protikladov; je umením absolutistického feudalizmu, svetskej a cirkevnej moci; odzrkadľuje vrchol aj rozpad feudálnej sústavy, rozpory aj krízu dobového spoločenského vedomia ovplyvňovaného výrobnými zmenami, rozvojom miest, rastúcim vplyvom meštianstva, národným uvedomovaním, liberalizmom pripravujúcim osvietenstvo; barokové umenie plnilo potrebu reprezentácie bohatstva, moci a nádhery namierenej proti meštianstvu, zlučovalo sa s rekatolizáciou, spätou s rozsiahlou stavebnou a umeleckou činnosťou (chrámy, paláce, zámky); má preto súčasne verejný charakter; barok však súčasne odrážal svetový názor meštianstva (holandské umenie); barok odzrkadľoval aj názor ľudových vrstiev a prestával byť umením výhradne feudálnych vrstiev; vývojové premeny sprevádzajú celé obdobie baroka od jeho ranej po neskorú fázu; niektorí historici umenia považujú za barok iba jeho vrcholnú fázu; z hľadiska spoločenských funkcií býva barok rozdelený na oficiálny, panský barok (v českých krajinách spätý s protireformáciou a jezuitskou rekatolizáciou) a na ľudový barok, v ktorom sa presadzoval protifeudálny odpor, národné uvedomenie a *osvietenstvo*; obdobné hľadiská, prihliadajúce k regionálnym osobitostiam, sa uplatňujú pri výklade talianskeho a francúzskeho baroka, v ktorom bol významný klasicistický prúd (*barokový klasicizmus*), ďalej pri výklade holandského baroka, ktorý pre odlišné spoločenské podmienky bol spätý s meštianskym realizmom; povahu barokového umeleckého názoru všade ovplyvňovala spoločenská skutočnosť, vojny, koloniálna expanzia, sociálny nepokoj, duchovný útlak (náboženstvo, exulantstvo), prírodovedné a zemepisné objavy, civilizačné vynálezy, filozofia, ktoré utvárali životný názor, pocity skepsy, neistoty bytia, sociálnu aj mystickú hrôzu zo života, rezignáciu z márnosti všetkého (pozri *vanitas*), ale aj (pre barokovú polaritu a dualizmus príznačné) dychtivé poznávanie skutočnosti, racionalizmus, zmyslovosť (pozri *senzualizmus*); barok bol ovplyvnený hlbšie a širšie ako iba *protireformáciou*, čo naznačujú jeho vzťahy k *renesancii* (ako sa to odrazilo vo vede: Galileova kritika *Keplerovej* teórie a docenenie *Koperníkových* názorov); z rozvinutého talianskeho baroka poloviny 17.st. odvodené príznačné slohové znaky, ktoré pôsobia ako protiklad renesančnej úmernosti, harmonickej, súmernej, idealizácie ap.; barok je charakterizovaný predovšetkým svojím záujmom o ľudskú dušu (renesancia charakteristická záujmom o poznávanie, ľudský rozum); usiloval sa o výtvarný názor, ktorý by dejom poodkryl hĺbky duše a súčasne roznieť cit a myšlienky vnímateľa; základom barokového názoru ostávalo poznanie reality, ale toto poznávanie bolo pretvorené alegorickým výkladom; alegorickosť a metaforickosť je príznačným rysom barokového umenia a odráža sa v ikonografických programoch diel spätých s katolíckymi dogmami; barokový naturalizmus (príroda), poznávanie rozporov je harmonizované ideou (alegoriou); dielo tak vytvára novú duchovnú realitu; túto novú duchovnú realitu

mimoriadne pôsobivo rozvíja barokový *iluzionizmus*, keď spája skutočné aj pomyselné deje; baroková predstavivosť ťaží z protikladov a zveličovania, z metafory a alegórie; volí preto z cirkevných legiend námety mučenia, zázrakov, videní; v nich môže byť dej a jeho zvláštne okolnosti podané slávnostne, pateticky ako scéna svätého divadla (*theatrum sacrum*); barokový umelec už zvyčajne nebol univerzálnym renesančným typom; veľké rozpätie umeleckého názoru ponúkalo špecializáciu, čo sa odrazilo aj v nezvyčajne veľkom druhu portrétov, krajinárstva, zátišia, mravoučnej maľby ap.; barokové umenie sa sústredilo predovšetkým na vyvolanie priestorovej nekonečnosti; nekonečnosť bola vyjadrovaná vzostupne a vertikálne, prípadne diagonálne; preto je v baroku dôležité nástrobné maliarstvo (pozri *maliarstvo nástenné*), lebo k iluzívne zobrazenej nekonečnosti musí človek vzhliadnuť hore; tam vo výške zazrel obrazy prebiehajúcich zázrakov, extáz, vízií, *apoteóz*; zrakové klamy použité pri ich zobrazení dávali pocit, že sú pokračovaním pozemského diania; na skutočné plastické architektonické články (*stĺpy, pilastre, hlavice, rímasy chrámového interiéru*) nadväzujú články iluzívne maľované, ktoré otvárajú chrámový priestor pre dej, ktorý sa odohráva na nebi; k tomuto deju je unášaný divák dynamikou špirálovitého a rotačného pohybu smerom hore; základnou priestorovou predstavou baroka je nekonečnosť; jej sa podriaďujú ostatné zložky, najmä podanie svetla, ktoré napomáhalo k preduchovnenosti zobrazovanej reality; z geometrických prvkov bola dôležitá predovšetkým špirála a elipsa (v istej súvislosti s dobou vedou > elipsovité obah planét okolo Slnka)

Základná periodizácia slohu: formovanie slohu pripadá do obdobia 1580-1600, záver do doby okolo 1750-1780; svojbytným štýlovým fenoménom medzi renesanciou a barokom je *manierizmus*; so záverečnou fázou baroka je súbežné *rokoko*

Charakteristika doby: v priebehu 2.pol.16.st. dokončené rozdelenie kresťanskej Európy na oblasť katolícku (*protireformačnú*) a oblasť evanjelickú (protestantskú, *reformačnú*), čo sa odrazilo aj vo vývoji umenia; po *tridentskom koncile* (1545-1563) sa usilovala katolícka cirkev získať späť reformáciou stratené pozície; toto úsilie sa prejavilo v komplexnom ideovom pôsobení na spoločnosť, predovšetkým vo využití výtvarného umenia vrátane architektúry; katolícka cirkev vyžadovala, aby umenie svojím emocionálnym pôsobením napomáhalo upevneniu viery (t.j. je posilnená jeho ideová, služobná funkcia); katolícka religiozita bola príznačná svojou citovosťou, ale aj obradnosťou a sklonom k teatralnosti; evanjelická religiozita bola triezvejšia; obidve náboženstvá však kládli dôraz na osobnú vnútornú prežitok viery, na osobné spasenie alebo zavrnutie; spolu s katolíckou cirkvou posilňovali svoju moc aj svetskí panovníci; nastáva doba absolutizmu; na počiatku barokového obdobia sa prehĺbili politické aj vojnové konflikty (najzhubnejším bola tridsaťročná vojna, 1618-1648); potom náboženské problémy ustupovali pred rýdzo mocenskými; vznikali suverénne absolutistické štáty, silneli koloniálne výboje, európska civilizácia sa natrvalo rozšírila do zámoria; v Anglicku a Holandsku prebehli revolúcie, ktoré položili základy demokratickým spoločnostiam; na sklonku baroka nastúpila epocha *osvietenstva*; prebehol úspešný boj za nezávislosť anglických kolónií v Severnej Amerike (vznik USA) a nový vek ohlásila Veľká francúzska revolúcia (1789-94); zatiaľ čo v západnej Európe sa od počiatku obdobia presadzovalo súkromné hospodárenie samostatných poľnohospodárov, v strednej a najmä východnej Európe smeroval vývoj ku vzniku panského veľkostatku, na ktorom pracovali nevoľníci; tieto dva odlišné spôsoby výroby zapríčinili aj ďalšie politické a spoločenské rozdiely medzi štátmi západnej a východnej Európy; najmä v západnej Európe sa rozvíjal manufaktúrny a na sklonku obdobia fabrikový spôsoby výroby pre trh; charakter doby výrazne poznačil vznik a vývoj novovekej doby; boj racionalizmu a *sensibility* postupne získaval na intenzite

barok alexandrovský - pozri *alexandrijská škola 2*

barok český - historicko-umelecký termín pre špecifickú podobu barokovej kultúry, ako sa vytvorila v českých krajinách od 16.-18.st. a doznievala v ľudovom umení ešte dlho potom; do Čiech sa barok dostal až okolo 1620 (najmä od konca 30.rokov.17.st.) a trval až do konca 18.st.; v českých krajinách našiel barok veľmi priaznivé podmienky; barok v Čechách doznel veľmi neskoro (až v pol.19.st.); spočiatku bolo barokové umenie v službách pobelohorských rekatolizačných snáh Habsburgovcov, ale časom menilo svoju povahu; český barok získal svoju osobitosť, odlišnú od rakúskeho, talianskeho, nemeckého; odlišnosť vyplývala zo vzdoru (proti rekatolizácii aj odporu k habsburgovskému panovníckemu rodu), zo sily umeleckej tradície, vedomia kultúrnej kontinuity národnej aj európskej; český barok tvorivo reagoval na barok taliansky; české barokové umenie sa stalo v dejinách umenia osobitým javom; po *gotike* (pozri *krásny sloh*) dosiahol český barok svetovej úrovne; ľudová a národná tradícia premenila jeho pôvodné protireformačné zameranie; nadviazal na *manierizmus*, ktorý dlho prelínal barokovým umením v najrôznejšej podobe; až

okolo pol. 17.st. sa nový sloh začal rozvíjať ako raný barok, na ktorý nadviazal vrcholný barok (1690-1740) a neskorý barok spájaný už s rokokom obdobne ako v Taliansku (1740-1800)

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A9_baroko

barok dynamický - tiež *radikálny barok*; termín používaný v súvislosti s barokovou architektúrou; predstavitelia radikálneho baroka nadväzovali na tvorbu *Michelangela*; v tvorbe je zdôrazňovaná prednosť umeleckého zámeru (vôle umelca) nad klasickým antikizujúcim systémom; renesančná statickosť je nahradená dynamikou tvarov; klasické tvary renesancie sú novým spôsobom formované; typická je snaha o jednotný dynamický priestor, uplatnený bol iluzionizmus, ktorého súčasťou sú divadelné efekty; charakteristické je plastické modelovanie (s dôrazom na plastickosť diagonálnych a zakrivených línií); radikálny barok v plnej miere vytvára emotívne iracionálne priestory, ktorých dynamika sa prejavila tak v pôdoryse ako vo vertikálnej výstavbe a členení stien; *architektonický priestor* dynamického baroka: vnútorné priestory boli v nadväznosti na niektoré stavby neskorkej renesancie ponímané ako celistvé neoddeliteľné jednotky, ktoré nie sú jednoznačne vymedzené: obvodové steny kontinuálne nadväzujú a podporujú jednotu priestoru; oproti renesančnej stredovej súmernosti nastupuje súmernosť osová; obľúbené sú zložitejšie eliptické prieniky a kombinácie iných prvkov; nezreteľnosť a iracionalita priestoru zvyšovalo striedanie *konkávnych* a *konvexných* plôch na zložitom pôdoryse; nové priestory sa otvárali dôsledkom iluzívnej maľby (pozri *trompe l'oeil*); využívanie konkávneho vydúvania zosilňovalo dojem tzv. expandujúceho priestoru, ktorý ako keby vytláčal prehnuté murivo smerom von; vonkajší a vnútorný priestor si často nezodpovedal; priečelie bolo komponované nezávisle na vnútornej skladbe budovy (tzv. barokový dualizmus); zjednotenie priestoru sa neuskutočňuje iba prienikom priestorových prvkov, ale tiež *tzv. pulznou juxtapozíciou* (ovplyvnením jedného priestoru druhým); architekti radikálneho baroka v plnej miere využili antické tvaroslovie; výrazne ho však pozmenili, aby zodpovedalo novým zámerom: driek stĺpov je *tordovaný* alebo ornamentálne zdobený; *hlavice iónskych, korintských a kompozitných stĺpov* boli zdobené *festonmi* a *girlandami*, prípadne ovocím alebo *drapériou*; používané dvojité alebo trojité *pilastre* (porovnaj *pilaster združený, zväzkový*); im zodpovedalo zalamované *kladie*; pre dynamický barok je charakteristické používanie *prelomeného* alebo *neúplného frontonu*; *atika* býva tvorená *balustrádou*, často zdobená vázami alebo sochami; používané nové typy okien: *okno kasulové, volské oko, termálne okno*; pozmenený bol aj celkový charakter múra, ktorý strácal jasný tektonický charakter: typické bolo striedanie *konvexných* a *konkávnych* plôch, členenie múra *nikami, výklenkami, polostĺpmi, pilastrami* a *voľnými stĺpmi*; významným kompozičným prvkom sa stala *farebnosť* (často kontrastná); pozri *Borromini*

barok radikálny - barok dynamický

barok taliansky - periodizácia talianskeho baroka:

raný barok 1580-1600/1600-1625

vrcholný barok 1625-1675

neskorý barok 1675-1750 (z historických vývojových podmienok k nemu priradované aj rokoko)

pozri *baroková architektúra talianska*

barok dynamický - tiež *barok radikálny*; uplatnenie najmä v architektúre (Borromini); protipól barokového klasicizmu; pozri *klasicizmus 2*

barok klasicizujúci - pozri *baroková architektúra klasicizujúca*

barok neapolský - neapolský barok

barok plamienkový - Louis Quinze/baroque flamboyant/style rocaille

barok prísny - francúzsky klasicizujúci barok z čias vlády *Ludovíta XIV.*; *Louis Quatorze* (pozri *baroková architektúra francúzska*)

barok radikálny - barok dynamický

barok rímsky - rímsky barok

barok sedliacky - sedliacky barok

barok slovenský - slovenský barok

barok španielsky - španielsky barok

barok ukrajinský - ukrajinský barok

baroková architektúra - charakteristické rysy: emocionálnosť, honosnosť, dynamizmus: prehnuté plastické formy, krivky; nové zmohutnenie architektonických prvkov; zložité priestorové kompozície: rozbíjanie centrálneho renesančného priestoru zložitými *klenbami*, bohaté členenie *fasády* oknami

rôznych profilov; výrazné uplatnenie svetla; spájanie nesúrodých materiálov; syntetizujúce snahy; (Rím: Bernini, Borromini; Turín: Guarini, Čechy: Lurago, Caratti, Mathey, neskoršie Kryštof a Kylián Diezenhoferovci, Santini; Nemecko: J.B.Fischer z Erlachu: *tzv. ríšsky štýl*); pozri *klenba drevená, klenba imitovaná, klenba pruská/klenba nad obdĺžnikovým pôdorysom*

-baroková architektúra zahrnuje dobu medzi *manierizmom* 16.st. a *klasicizmom* 2.pol.18.st.; pôvod názvu barok je pravdepodobne odvodený od portugalského slova barroco, označujúceho veľkú perlu nepravidelného tvaru s vypuklými oblinami; v talianskej *renesancii* sa slovom barocco s dešpektom označovali zložité figúry sylogizmov *scholastickej* filozofie; už koncom 17.st. sa slohové obdobie baroka označovalo adjektívami „nepravidelný“, „bizarný“ (komplikovaný, deformovaný); existujú ešte iné interpretácie, napr. odvodenie z gréc. slova báros – „ťažká“ alebo z latinského verucca-„bradavica“; výrazu barok sa používa od pol.18.st. skôr v pejoratívnom význame ako odsúdenie „výstrednosti“ talianskej architektúry 17.st.; ešte v celom 19.st. bolo obdobie baroka často považované za poslednú, poklesnutú fázu renesancie; od pol.19.st. získaval termín barok aj pozitívny význam (Jacob Burckhard, švajčiarsky historik umenia); od konca 19.st. sa termín užíval (najmä v Nemecku a strednej Európe) ako označenie celej epochy (H.Wölfflin); pozri „*klenba česká placka“/klenba plachtová, klenba drevená, klenba imitovaná, klenba pruská/klenba nad obdĺžnikovým pôdorysom*

-architektonická kompozícia: základnou funkciou barokovej architektúry je reprezentatívnosť; základnou tendenciou barokových kompozícií je vnútorná rozpornosť, ktorá odráža rozpor medzi racionalitou a iracionalitou, medzi *realizmom* a *mysticismom*; táto vnútorná rozpornosť sa prejavuje spájaním protikladných výrazových prostriedkov do pôsobivého celku a snahou o zvýšený výraz (pohyb a vzruch), veľkoleposť; architektúra má často *scénický* charakter; barok sa usiluje v rámci architektonického diela spojiť všetky druhy umenia (pozri *Gesamtkunstwerk*); výrazne je posilnený *symbolizmus* v *architektúre* (kolonáda pred chrámom sv. Petra v Ríme v podobe otvorenej náruče cirkvi; Bernini); významný je prínos baroka pre *urbanizmus*; zámerne sú komponované celé uličné priestory (pozri *point de vue*); jednotlivá architektúra je neoddeliteľnou súčasťou širšieho okolia; pre výtvarné zámery je v plnej miere využitá znalosť *perspektívy* a perspektívnych ilúzií; v architektúre a urbanizme sa kladie veľký dôraz na osovú *symetriu*; baroková architektúra nie je však jednotným slohom; už od počiatku sa vyhrávajú dve základné tendencie barokovej architektúry: *radikálny barok* a *klasicizujúci barok* (termín nie je totožný s *barokovým klasicizmom*)

-stavebné hmoty a konštrukcie: z renesancie prebrané všetky známe stavebné hmoty a konštrukcie: typické bolo používanie tehál a najmä nahadzovanie muriva silnou vrstvou *štuky*, z ktorej sa modelovali architektonické tvary; okrem pravého *mramoru* sa často používal *mramor umelý/marmolino* (najmä v strednej Európe); rozšírené boli aj drevené konštrukcie (omietnuté klenby, stropy, často s *fabiónom*, omietnuté steny bez nosnej funkcie, oddelujúce palácové a zámocké komnaty); z klenieb najčastejšie používaná *česká placka, klenba kláštorňá, pruská, necková, zrkadlová, valená* (s *pasmi* alebo bez nich, tiež s *lunetami*) a tiež *kupole*; nové klenbové tvary vznikali zložitými prienikmi jednotlivých klenieb (G.Guarini a architekti stredoeurópskeho radikálneho baroka); v baroku sa uplatňovali nové konštrukčné aj architektonické tvary (*strecha manzardová, oblamované kladie*); baroková architektúra v rámci nového tvaroslovía rozvíjala stavebné druhy známe v renesancii a obohatila ich o nové typy

-sakrálna architektúra: *chrámy* mali typickú *longitudálnu* dispozíciu s centrálnou kupolou a chórom; rozšírený bol typ II Gesú (arch. Vignola, G.della Porta); kompromisom medzi centrálnou a pozdĺžnou stavbou bola pozdĺžna *centrála*, často veľmi dynamických tvarov; pôdorysné tvary sú niekedy veľmi zložité (napr. zdvojený *grécky kríž*) alebo zložité prieniky centrály alebo pozdĺžneho kostola (prieniky priečne položených oválov); časté je prenikanie klenieb; protestantské chrámy boli striedmejšie a racionálnejšie situované; dôraz kladli na kazateľskú funkciu (preto boli zvyčajne pozdĺžne, menšie a s *tribúnami*); v baroku sa opäť vo väčšej miere stavali *kláštory*, kolégiá a rezidencie *jezuitov* a ďalších školských *rádov*; v meste boli stavané pamätné, najmä *morové stĺpy*; po celej Európe aj v zámorí vznikali početné *pútnické* miesta s osobitne poňatými *pútnickými kostolmi*; pútnický areál väčšinou citlivo zakomponovaný ako dominanta do krajiny, premyslene riešený prístup, často v podobe *krížovej cesty* alebo *svätých schodov*; typickou barokovou pútnickou stavbou bola *loreta* a *kaplnka Božieho hrobu*; charakter krajiny doplnili rôzne drobné kaplnky, *božie muky, kalvárie*

-baroková architektúra profánna: reprezentovaná *palácom*, *zámkom* a *záhradami* (pozri *francúzsky park*, *talianska záhrada*); potom, čo bola opustená štvorkrídlová dispozícia, nastúpili v palácovej a zámockej architektúre kombinácie voľne vybiehajúcich krídiel, ktoré často tvorili *cour d'honneur/čestný dvor*; od zač. 18.st. získaval obľubu pôdorysný typ zámku s valcovým telesom uprostred, z ktorého vybiehajú (zvyčajne diagonálne) krídla; centrálné jadro (pozri *corp-de-logis*) bolo zvyčajne zvýraznené výškou alebo *profiláciou*; bohatšie riešené bolo aj *piano nobile*, v ktorého interiéri sa nachádza hlavná sála (porovnaj *salla terena* na prízemí); v dispozícii stavby sa uplatňovala *enfiláda*; významnú reprezentačnú funkciu malo *schodisko* (vonkajšie aj vnútorné), vedúce do *piana nobile* (pozri *schodisko cisárske*); obľúbeným typom bol malý zámok - *maison de plaisance*; rozvíjal sa typ barokových záhrad, ktoré boli doplnené rôznymi architektonickými doplnkami (pozri *záhradná architektúra*); stali sa neoddeliteľnou súčasťou priestorov reprezentatívnych stavieb (pozri *grotta*, *bellaria*, *belveder*, *letohrádok*, *salla terena*); paláce v mestách niekedy zostávali súčasťou *uličnej fronty*; verejné stavby: v baroku dotvorený renesančný typ *divadla* do novodobej podoby (pozri *divadlo barokové*, *divadlo kukátkové*); stavali sa honosné *radnice*, školy, *hvezdárne* a *nemocnice*; pre barok bola typická úzka *späťosť* architektúry, maliarstva a sochárstva; všetko bolo podriadené celkovému účinku architektonického diela, vrátane premyslených svetelných efektov, ale aj napr. estetického pôsobenia vody (*fontány*, *kašny*); hojne používaná *architektonická plastika*, *bosáž*, *nástenná maľba*, najmä v technike *stucco lustro*, *all fresco*, *all secco*; steny sú často obkladané farebným pravým aj *umelým mramorom*; najrozšírenejšími *ornamentmi* sú *páska*, *mušľový ornament*, *putto*, *girlanda*, *voluta*, *kartuš*, *maskaron*, *trofej*, *feston*, *boltec*, *akant*; používajú sa dekoratívne *vázy*, *balustrády*, *ihlany*, *gule*, *píniové šušky*

fortifikácia: v dôsledku rozvoja delostrelectva a zmeny spôsobu boja (nasadenie veľkej masy vosk) prestalo stredoveké *opevnenie* definitívne plniť svoju funkciu; nový systém obrany vychádzal z *bastionovej sústavy*; stavali sa mohutné *citadely* a *pevnosti*; hmota hradieb zvyčajne nasýpaná z hliny, vymurovaná tehľami a *armovaná* na nárožniach kamennými kvádrmi; pod headbami boli často budované klenuté *kasematy*; tehelné steny hradieb lemované kamennou rímou, na ktorú bol nasýpaný hlinený val osiaty trávou - ochrana delostreleckých batérií; ďalšími prvkami barokového bastiónového opevnenia boli popri *bastiónu* najmä *ravelin*, *rondel*, *torion*, *hornwerk*, *kliešte* a *kaponiéra*

urbanizmus: kladený dôraz na pôsobivosť *kompozície*, na uplatnenie *dominánt* (princíp *point de vue*); citlivo sa využívala *plasticosť* terénu; vznikali nové *námestia*, široké *ulice* (často necitlivé k pôvodnej zástavbe); prevládala *radiálna uličná sieť*, hlavné ulice riešené s d'alekými perspektívnymi pohľadmi; výrazne sa zmenilo *meradlo* stavieb; *kláštory* a *paláce* prevyšovali bežnú zástavbu a pôdoryse vytvárali obrovské celky; *priečelia* novostavieb sa otvára široko do ulice, v prípade prestavieb často zostávajú za barokovými *fasádami* úzke dlhé trakty gotických domov; u chrámov sa uprednostňuje urbanistické pôsobenie do hlavnej triedy alebo námestia pred orientáciou

pozri:

-*Vanitas*, *Assumpta/Assunta*

-*bella maniera*, *iluminácia*, *trompe l'oeil*, *grisaille*, *repoussoir*, *groteska*; *stucco lustro*, *almara*

-*rímsky barok*, *sedliacky barok*, *slovenský barok*, *baroková gotika*, *secento*, *settecento*, *barokový klasicizmus*, *rokokoklasicizmus*, *barok flamboyant/barok plamienkový*; *palladinizmus*, *jezuitský sloh*, tzv. *rišský štýl*

-*Urbinská škola*, *Delfská škola*, *benátska škola*, *bolonská škola*, *pueblóvská škola*, *góngorizmus*, *churriquerizmus*, *sevillská škola*, *bataillisti*

-*kaseínová a vápenná maľba*

-*tezontle*, *chiluca*

-*boltec/ornament boltcový/ornament chrupavčitý*, *maskarón*, *peniažky*, *sgrafitová bosáž/sgrafitové rustiko*, *psaničko/diamantový rez nepravý*, *diamantový rez*; *guarineska*, *hlavica fantastická*, *helmica vlašská*, *iluzívna architektúra*, *luftmalerei*, *triangulácia*; *figura serpentinata/statua serpentinata*/*špirálová kompozícia*; *fleuron*, *corp-de-logis*, *čestný dvor*; *ovál*; *eremitáž*; *loreta*, *Boží hrob*, *schody sväté*, *krížová cesta*, *kostol pútnický*, *božie muka*, *kruchta hudobná*, *sancta casa*, *sanktuárová vežička*, *piano nobile*, *kurdotiér*, *salla terena* *frontón* *krepaný*, *suprafenestra*, *supraporta*, *priečelie s poschodovým členením*, *stĺp morový*: *svätováňský*, *mariánsky*, *trojičný*; *okno kasulové*, *okno volské*, *okno termálne*, *francúzsky park*, *fontána rustika*, *grotta*, *maison de plaisance*, *bellaria*, *barokové divadlo*, *kukátková scéna*, *kabinet*, *arma Christi*, *záves*, *blondel*,

bosáž, klenba drevená, klenba imitovaná, „klenba česká placka“/klenba plachtová, klenba kláštorňá, klenba pruská/klenba nad obdĺžnikovým pôdorysom, poľovnícka hviezda, tzv. pulzná juxtapozícia;

- *histoire metallique*
- *bister*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Barok>
http://it.wikipedia.org/wiki/Tardo_barocco#Architettura_tardobarocca_e_rococ.C3.B2
<http://it.wikipedia.org/wiki/Barocco>
http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Pintura_del_Barroco
http://es.wikipedia.org/wiki/Pintura_del_Barroco
http://ca.wikipedia.org/wiki/Escultura_barroca
http://sk.wikipedia.org/wiki/Barokov%C3%A1_architekt%C3%BAra
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_architecture

baroková architektúra českých krajín - barokový vývoj v Čechách a na Morave je možné rozdeliť na niekoľko období:

raný barok: 1595-1675
vrcholný barok: 1675-1740
neskorý barok a rokoko: 1740-1780

raný barok: nástup a rozšírenie barokovej architektúry späté s nástupom *protireformácie* a víťazstvom katolicizmu; budované početné cirkevné stavby (*chrámy, kaplnky, jezuitské koleje, pútnické miesta* ap.), *paláce* a *zámky*; vývoj meštianskej architektúry stagnoval; tvorba nadväzovala na neskorú *renesanciu* a *manierizmus* a bola vytváraná v českom prostredí ešte neudomácnenými cudzími, najmä talianskymi umelcami; prípravné obdobie (prechod manierizmu a baroka) predstavujú architekti cisára Rudolfa II. a Matyáša a architekti Albrechta Valdštejna

prechodný štýl: Vlašská kaple Nanebovzatia Panny Márie v areáli *Klementina* (podľa návrhu ríms. arch. O. Mascarina, staviteľ Domeniko Bossi); Matyášova brána na *Pražskom hrade* (G. M. Filippi); Valdštejský palác v *Prahe* na Malej Strane (G. Pieroni, A. Spezza a ďal.); chrám Panny Márie Víťaznej na Malej Strane (pôvodne Najsvätejšej Trojice; G. M. Filippi); neskôršie sa stavalo v duchu klasicizujúceho *prísneho baroka*, ktoré v českých podmienkach stále nadväzovalo na neskorú *renesanciu*; významné stavby: Černínsky palác (arch. F. Caratti); hlavná fasáda ešte v duchu *palladinizmu* členená stĺpmi *vysokého poriadku*; nové horizontálne riešenie meradlo fasády; záhradná fasáda už na základe barokových kontrastov; *Klementinum* (arch. C. Lurago, dostavba vo vrcholnom baroku F. M. Kaňka) s novým priečelím kostola sv. Salvatora a novými západnými traktami s priečelím členeným mohutnými *pilastrami vysokého poriadku*; *Loreta na Hradčanoch* v Prahe (G. B. Orsi); *areál* rozširovaný až vo vrcholnom baroku; biskupská rezidencia (B. Fontana) a Podzámecká a Květná zahrada v Kroměříži; dokončenie až v období vrcholného baroka a *neoklasicizmu*; ďalší architekti: P. I. Bayer, A. Porta

vrcholný barok: v období po 1700 prevažoval v Čechách radikálny barok; spočiatku stavby od cudzích architektov, vo vrcholnom období prevažne od architektov českých alebo v Čechách zdomácnených; stavby predovšetkým cirkevné, paláce a zámky, ale aj meštianske stavby; barokové poňatie aj v *urbanizme*; vrchol tejto fázy baroka pripadá do rokov 1695-1730; triezvy rímsky barok reprezentuje v Čechách dielo D. Martinelliho a C. Fontanu; dynamický barok je spätý s tvorbou otca a syna Dientzehoferovcov a s dielom G. Santiniho (jeho dielo reprezentovalo osobitý prejav *barokovej gotiky*); ďalší významní architekti: J. L. Hildebrandt, J. Prandtauer, M. A. Canavalle, F. M. Kaňka, G. B. Alliprandi, B. Fontana, O. Broggio, A. Lurago, M. Grimm, P. I. Bayer, A. Leuthner; stavby: zámok Trója (J. B. Mathey), priečelie centrálného chrámu sv. Jozefa na Malej Strane (vplyv holandského baroka, interiér pod rímskym vplyvom), zámok Vranov nad Dyjí (J. B. Fischer z Erlachu), Clam-Gallasov palác v Prahe (J. B. Fischer z Erlachu), Martinický palác v Loretánskej ulici na Hradčanoch (plány C. Fontana, čiastočne dielo D. Martinelliho), chrám sv. Vavrinca v Jablonnom v Podještědí (J. Hildebrandt), fasády zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou (J. Hildebrandt), zámok v Jaroměřicích (projekt J. Prandtauer), areál kúpeľov a starobinca v Kukse pri Dvore Králové (G. B. Alliprandi)

neskorý barok a rokoko: typické súčasné uplatňovanie rokokovej dekorácie a klasicizujúce tendencie, ktoré koncom obdobia prevládali; veľmi často sa na neskorobarokových stavbách objavuje rokokový alebo klasicistický dekór; cirkevné stavby sa stavali väčšinou v štýle vychádzajúcom z diela K. I. Dientzenhofera, ale boli väčšinou drobnejšie a jednoduchšie; svetské stavby vychádzajú z Dientzenhofera, alebo sú ovplyvnené viedenskou tvorbou; najrozsiahlejšou neskorobarokovou stavebnou činnosťou v Čechách bola tzv. tereziánska prestavba *Pražského hradu* (návrh N. Pacassi, realizácia A. Lurago, A. Haffenecker); rozvíja sa tzv. *sedliacky barok*; významní architekti: K. I. Dientzenhofer, A. Lurago, J. J. Wirth, I. Palliardi, J. Jäger, A. Haffenecker, N. Pacassi, F. A. Grim

baroková architektúra dynamická - *barok dynamický*

baroková architektúra francúzska - vždy v nej prevládali klasicizujúce tendencie pred *dynamickým barokom* a až do počiatku *rokoka* bola rešpektovaná klasická *tektonika* a členenie (odlišnosť francúzskych tradícií sa odrazila na neúspechu Berniniho návrhu na dostavbu *Louvru*; prednosť získali franc. architekti F. Le Vau, C. Perrault, P. Lescot); charakteristickým rysom francúzskej barokovej architektúry bola trojfarebnosť fasády (vyplývala z prirodzených farieb najčastejších stavebných materiálov: červená - tehlové murivo, biela - kameň, sivá - bridlica); preslávila sa *francúzska záhrada*; obľúbená bola *prstencová bosáž*; predstavitelia francúzskeho baroka: F. Mansart, L. de Vau, J. Harduin-Mansart, Andruet du Cerceau ml., C. Perrault, F. N. Blondel, A. Le Nôtre (záhradný architekt)

-vývoj francúzskej barokovej architektúry tradične rozdeľovaný do etáp, pomenovaných podľa panovníkov alebo obdobia vlády:

raný barok: *Louis-Treize* (1620-43)

vrcholný barok: *Louis Quatorze*/ tzv. *prísny barok* (1643-1715), rané rokoko: *regence* (1715-23)

vyspelé rokoko: *Louis Quinze* (1723-74)

neoklasicizmus: *Louis Seize* (1760-92)

baroková architektúra holandská a belgická - v katolíckom španielskom *Flámsku* (dnešné Belgicko) sa najmä zásluhou jezuitov a *premonštrátov* rozvíjal bohatý ozdobný štýl (pozri *churriguerizmus*); zvyčajne zachovaná stredoveká *baziliková* dispozícia chrámov aj ich vertikálnosť; významní architekti: P. Huissens, Hessius; pre protestantské republikánske Holandsko bola typická triezvosť; prevažne tehlová architektúra, kameň najmä na ostení okien a dverí; typické sú vzosné stupňovité štíty; dekoratívne pôsobenie posilnené kombináciou farebných tónov tehál a kamenných ostení; významní architekti: H. de Keyser, L. de Key, J. van Campen; pozri *klenba drevená*

baroková architektúra klasicizujúca - zjednodušene *barok klasicizujúci*; protipól *radikálneho/dynamického baroka*; pokojnejší prúd, ktorého predstavitelia nadviazali na diela Andrea Palladia a Giacoma da Vignolu; v zásade rešpektovali *klasické* tvaroslovie a tektoniku stavieb a ďalej ich dotvárali a rozvádzali; v monumentálnej podobe (*barokový klasicizmus*) bol smer rozvíjaný najmä vo Francúzsku, ale aj v ďalších krajinách; klasicizujúci barok svojím rešpektovaním klasickej tektoniky a *tvaroslovia* pripravoval najmä pôdu pre *neoklasicizmus* (pozri *novoklasicizmus*) 2.pol.18. a 1.pol.19.st.; v nich sa architektúra podriaďovala pravidlám antických *stĺpových poriadkov*

-Dudák termín klasicizujúci barok uvádza ako náprotivok *radikálneho baroka* a odlišuje ho od *barokového klasicizmu*

baroková architektúra neapolská - *neapolská architektúra baroková*

baroková architektúra nemecká - prenikanie klasicizujúceho aj dynamického baroka z Talianska, *barokového klasicizmu* z Francúzska, dekorativizmu z *Flámska* (Belgicko); bavorský raný barok inšpirovaný pražskou architektúrou; katolícke kostoly zvyčajne bohato zdobené, protestantské chrámy (budované na rôznych pôdorysoch) zachovávali väčšiu triezvosť; centrom *radikálneho baroka* (s rokokovými prvkami) sa stalo Bavorsko; významní architekti: B. Neumann, rodina Diezenhoferovcov, C. D. Asam; sever krajiny viac pod vplyvom *barokového klasicizmu*, neskoršie pod vplyvom *rokoka* (A. Schlütter, M. D. Pöppelmann, G. W. Knobelsdorff, D. Zimmermann)

baroková architektúra podľa krajiny -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_architecture_by_country

baroková architektúra portugalská - portugalský barok bol spočiatku triezvejší ako španielsky, najmä zásluhou talianskeho architekta F.Terziho; viacej sa uplatňovali centrálné stavby na kruhovom a oktogonálnom pôdoryse; od 2.pol. 17.st. sa stavby vyznačovali okázalou nádherou; hojne používané *fajansové* dlaždicové obklady (pozri španielske *azulejos*); po ničivom zemetrasení 1755 v klasicizujúcom štýle prestavaný Lisabon; významnými portugalskými architektmi boli N. Nasoni, J. F. Ludovice

baroková architektúra rakúska a švajčiarska - Rakúsko preberalo a osobito dotváralo taliansky radikálny barok; centrom rakúskeho *radikálneho baroka* sa stala Viedeň; významní architekti: J. B. Fischer z Arlachu, J. E. Fischer z Erlachu, L. Hildebrandt, J. Prandtauer; švajčiarska architektúra ovplyvnená Francúzskom (svetské stavby) a Talianskom (cirkevné stavby)

baroková architektúra ruská - chrámy v osobitej syntéze talianskeho baroka a domácich pravoslávnych tradícií (kostol vo Filách pri Moskve); budované aj opevnené kláštory (Novodevičí kláštor pri Moskve) a pevnosti (Rostov, Smolensk); výrazným typom sú drevené kostoly; v čase vlády Petra I. (1690-1725) bol 1703 založený Petrohrad; na jeho výstavbu povolani talianski, francúzski a holandski architekti, ktorí tvorili v duchu *barokového klasicizmu*, neskoršie často s prvkami *rokoka*; na Ukrajine sa rozvíjal tzv.*ukrajinský barok*; od 18.st. sa na Ukrajine rozvíjal čistý barok (zvonica Pečorskej lavry)

baroková architektúra slovenská - v 17.st. väčšia časť Uhorska pod tureckou nadvládou; na zvyšnom území stavebná činnosť obmedzená iba na úpravy a prestavby starších objektov; významná je prestavba *Bratislavského hradu* (G. B. Carlone); rozvoj nastal najmä v 18.st., keď architektúra preberala rakúske a české podnety (chrám v Nitre; D. Martinelli) najmä v Bratislave postavený rad palácov: Pálffyho palác, Grosalkovichov palác, Primaciálny palác, palác Jesenákov, palác Esterházyho; cirkevné stavby: kostol Alžbetínok v Bratislave, kostol trinitárov v Bratislave, chrám Sv. Trojice v Bratislave, Premonštrátsky kláštor v Prievidzi, Univerzitný kostol v Trnave, kláštor v Jasove

baroková architektúra španielska - španielska baroková architektúra bola pod talianskym vplyvom; v Španielsku spočiatku uplatňovaný *barokový klasicizmus*; čoskoro však vystriedaný dekoratívnym *churriguerizmom*; neskoršie opäť prevádzal barokový klasicizmus; predstaviteľmi španielskeho baroka sú G. de Mora, F. Juvara, V. Rodríguez, F. Bautista, F. Casas y Novoya, P. Ribera

baroková architektúra talianska - Taliansko bolo krajinou zrodu barokovej architektúry; súčasne tu bola aj veľmi silná klasicizujúca tradícia (*antika, renesancia*), preto veľa závažných podnetov bolo rozvinutých až mimo Talianska; taliansky raný barok (1580-1630) sa vyvíja súbežne s neskorou renesanciou a manierizmom; barokové prvky je možné nájsť v diele Michelangela (dynamizmus, výraz nerešpektujúci zákony klasickej tektoniky), G. B. Vignolu (priestorové usporiadanie stavieb, zalamované kladie) aj u A. Palladia (zdôrazňovanie stredovej osi veľkou hmotou, oblamované kladie); D. Fontana, C. Maderna, G. Porta položili základy barokovej architektúry prístavbou lode chrámu sv. Petra v Ríme, vytvorením kongregačného kostola (nadväzujúceho na Il Gesú) a novou urbanizáciou v Ríme (kostoly spájané širokou sústavou ulíc s veľkoryslo koncipovanými priezormi); vznikali nové námestia s fontánami a obeliskami; taliansky vrcholný barok (1630-1730) je obdobím *radikálneho baroka*; jeho predstaviteľom bol najmä F. Borromini, G. L. Bernini, čiastočne aj P. B. da Cortona, C. Rainaldi, R. Cagliari; podnety rímskeho dynamického baroka sa najlepšie ujali mimo Rím, lebo v rímskom prostredí prevládal tradicionalizmus rozvíjajúci tektonické zásady neskorej renesancie a manierizmu (A. Galilei); na prelome 17. a 18.st. v Taliansku prevládala klasická tradícia (F. Javara, B. Longheta), zatiaľ čo podnety radikálneho baroka boli rozpracovávané najmä v Bavorsku, Rakúsku a českých krajinách, neskorý barok je charakterizovaný návratom k antikizujúcej harmónii a vyrovnanosti; súbežne s ním sa rozvíjala tvorba Guariniho a našla svoje pokračovanie (B. Vittone); začalo sa rozvíjať rokoko, do ktorého vyústil taliansky neskorý barok (1730-1780); pozri *neapolská architektúra baroková*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_architecture_in_Italy

tzv. **baroková gotika** - zámerný *historizmus (revival)* barokového obdobia medzi 1700 až tretinou 18.st.; uplatnenie hlavne pri obnove veľkých *kláštorných kostolov*; hl. znakom zväzkové *prípory* s kalichovými hlavicami, *lomený oblúk, fiály*, motív *oporného systému*; pozri *románska renesancia; eklektizmus; pamiatková starostlivosť*

Dudák: baroková transformácia gotického tvaroslovie v čase vrcholného baroka (*revival*); v tom čase tzv. mniške rády (najmä *cisteriáci* a *benediktíni*) programovo nadväzovali na stredoveké kultúrne dedičstvo; jedným z prejavov tejto tendencie bola tzv. baroková gotika; uplatňovala sa najmä pri rekonštrukcii stredovekých kostolov (Kladruba, Želiv, Žďár nad Sázavou);

najvýznamnejším predstaviteľom barokovej gotiky bol G.Santini, v obdobnom duchu tvoril F.M.Kaňka; termín baroková gotika nie je možné zamieňať za barokovú fázu neskorej gotiky, ktorá tvarmi pripomínala barok; pozri *kubizmus*

baroková hudba -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_music

baroková literatúra -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_literature

barokové divadlo - dispozičný typ *divadla*, vyvinutý v *baroku*; *hládisko* má zvyčajne podkovovitý tvar a je rozdelené na prízemnú časť (*parter*) s radovým usporiadaním sedadiel a na lôže, ktoré lemujú v niekoľkých poschodiach nad sebou *obvod* hládiska; *javisko* je oddelené *portálom* (princíp tzv. *kukátkového divadla*); typický je priestor barokového javiska, ktorý umožňuje prostredníctvom *kulis* vytvárať dokonalé perspektívne priezory; barokové divadlo sa stalo vzorom väčšiny divadelných budov 19.st. a jeho koncepcia je nosná do dnešných čias; na divadelnom princípe (pohľadovom, perspektívnom, dramatickom) boli komponované aj *ulice*, *námestia* a *štvrť*

barokové kostoly na Slovensku - pozri *barokové stavby na Slovensku*, *slovenská architektúra*

https://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Barokov%C3%A9_kostoly_na_Slovensku

B

Bazilika Sedembolestnej Panny Márie
Bazilika svätého Emeráma

E

Kostol svätého Egídia (Poprad)

Ch

Chrám svätého Mikuláša (Staré Mesto)

K

Kaplnka Kristovho Tela (Bratislava)
Katedrála svätého Františka Xaverského
Katedrála svätého Jána Krstiteľa (Trnava)
Kostol a kláštor svätej Alžbety (Bratislava)
Kostol Najsvätejšej Trojice (Podhradie)
Kostol Najsvätejšieho Spasiteľa (Bratislava)
Kostol Navštívenia Panny Márie a kláštor Milosrdných bratov
Kostol Obrátenia svätého Pavla (Žilina)
Kostol svätého Jána z Mathy (Bratislava)
Kostol svätého Martina (Jarok)
Kostol svätého Michala Archanjela (Čunovo)
Kostol svätého Michala Archanjela (Karlova Ves)
Kostol svätého Ondreja (Komárno)
Kostol svätého patriarchu Abraháma
Kostol svätého Štefana (Bratislava)
Kostol svätej Alžbety (Kremnica)
Kostol svätej Barbory (Žilina)
Kostol svätej Kataríny (Lozorno)
Kostol svätej Márie Magdalény (Rusovce)
Kostol svätých Kozmu a Damiána (Bratislava)
Kostol Zvestovania Pána (Bratislava)
Kostol Zvestovania Pána (Gajary)

barokové maliarstvo - charakteristické rysy: emocionálnosť, záujem psychologické problémy; farebné a svetelné kontrasty; vznik nových výtvarných druhov: *portrét*, *krajinomalba*, mravoučná maľba,

zátišia (Holandsko, tematické okruhy: zverina, morské živočíchy, riad); Taliansko: Rím: Caravaggio, Benátky: Tiepolo, Canaletto, F. Guardi, A. Watteau; Španielsko: Ribera, Zurbarán, Murillo, Velázquez, Goya; Flámsko: Rubens, A. van Dyck; Holandsko: Snyders, Claez, Heda, Steen, Ruysdael, Rembrandt, F. Hals, Vermeer van Delft; Čechy: Škréta, Willmann, Liška, Hollar, Reiner, Brandl; Slovensko: J. Kupecký, J. Bogdan; pozri *bella maniera*

-na svojom počiatku sa barokové maliarstvo odvracalo od racionálneho renesančného realizmu a od vystupňovaného racionalizmu manierizmu; odraz skutočnosti založil barok na *iluzionizme*; dôležitými výtvarnými prvkami iluzionizmu bola polarita svetla a tieňa (pozri *tenebrismus*), polarita objemu a priestoru, zlúčenie reálnych a pomyselných rovín (zem - nebo; pozri *trompe l'oeil*) a zložitá *kompozícia*; dynamickosť kompozície dosahovaná najmä *diagonálou*, kompozíciou do *elipsy*, *špirálou* a kruhovou rotáciou (pozri *figura serpentinata*); kompozícia ťažila z možnosti *perspektívy* a *optických klamov*, svetla a farby; z pohľadu svojej spoločenskej funkcie prehodnotilo barokové maliarstvo nielen umenie renesancie a tým aj antiky, ale aj umenie stredoveku, náboženské témy, *mýty*, alegórie, podobenstvá, *symbols*; v tomto prehodnotení sa odrazil vlastný (barokový) príklon ku skutočnosti, ktorý bol daný novým vzťahom k prírode, rozvinutejším filozofickým myslením a tým aj dokonalejším poznávaním skutočnosti (najmä prírodnej); pre barokový výtvarný názor je typický na jednej strane záujem o vedu a jej zlučovanie s umením (matematika, *perspektíva*, *proporcie*, *kompozícia*), čo ho spájalo s niektorými renesančnými prúdmi (Leonardo da Vinci: štúdium prírody, *anatómie*, racionálne budovanie obrazového priestoru); na druhej strane však bol barokový výtvarný názor citlivý a veľmi vnímavý k renesančným a manieristickým dielam vyjadrujúcim dynamický a nepokojný životný pocit (Michelangelo); tak je možné konštatovať, že renesancia a manierizmus anticipovali dynamický a vzrušený barokový prúd (Caravaggio) a súčasne aj prúd zmyslovej úmernosti, istej idealizácie a klasicistickej orientácie (bratia Carracci); obidva prúdy (dynamický aj klasicistický) sa však už neobracajú k bohu, ale k človeku, ktorého chcú k bohu obrátiť; jedným z prostriedkov, ako to dosiahnuť, bola rétorika (naratívna aj moralizujúca, vychádzajúca z *aristotelizmu*), ktorá zdôrazňovala rečnícke *gesto* tela, rúk ap.; rétorickosť dávala tak výjavom scénické poňatie, ktoré malo pomôcť divákovi získať a presvedčiť; príklon k aristotelizmu bol protipólom renesančného *platonizmu* a mal ďalekosiahle dôsledky na barokový umelecký názor (myšlienkový aj ikonografický); barokové zameranie na vnútorné deje ľudskej duše bolo rozsahom, hĺbkou a odmietaním celkom nové; videné a prežívané protiklady barokový *senzualizmus* dramaticky, divadelne a citovo vyhocoval a v ich zobrazovaní sa prelínal mystický aj *erotický* zážitok (Bernini: Videnie sv. Terézie); rovnako pôsobilo krajne naturalistické zobrazovanie trýznivej pomínavosti ľudského života v protiklade k náboženskej doktríne nehybnej večnosti; barokové umenie však nebolo ani nevšímavé k spoločenskému zlu, ktoré kriticky vnímalo a eticky zhodnotilo (Caravaggio, L. Le Nain, Rembrandt)

pozri *tronie*, *cortegaardje*, *doelen stukken*, *bodegón*; *bodegón*, *veselá spoločnosť/merry company*, *bamboccianti*, *kermesse*, *nerovný pár/nerovná láska*, *elegantná spoločnosť*, *buitenpartij*, *konverzačný kus*, *záhradná spoločnosť*, *Bentvueghels*, *singerie*, *galantné príbehy*, *holandský zlatý vek*

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%96%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81_%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_paintings

barokové maliarstvo české - vedúcou osobnosťou českého barokového maliarstva bol K. Škréta; počas svojich talianskych ciest poznal maliarstvo v *Benátkach* (pozri *benátska škola*), v Bologni (pozri *bolonská škola*) a v Ríme (pozri *rímska škola*); autor diel Podobizeň I. J. Vitanovského z Vlčkovíc, Podobizeň muža s dlhými vlasmi); na jeho odkaz nadviazali Jan Jakub Stevens zo Steinfelsu a Jan Jiří Heinsch; vývojový vrchol českej barokovej maľby pripravoval svojím dielom Michael Lucas Willann a jeho nasledovník Jan Kryštof Liška; samotný vrchol však predstavuje až P. Brandl; jeho dielo zahrnuje portréty (Podobizeň horného úradníka), autoportréty, náboženské kostolné obrazy (Všetci svätí, História Jozefa Egyptského); Brandl výrazne ovplyvnil dobové maliarstvo (Jan Kupecký a V. V. Reiner); umeniu dal nové spoločenské funkcie, ktoré vyplývali z nového obsahového zamerania jeho tvorby; portrétista Jan Kupecký svojím významom presiahol české prostredie (pre svoj pôvod dnes začleňovaný aj do slovenského baroka); bol portrétistom ovplyvneným talianskym maliarstvom, ale pevne spätým s českou maliarskou tradíciou; Václav Vavřinec Reiner vynikol v *nástennej maľbe* a zasiahol aj do krajinárstva; nástennými maliarmi

boli aj Franz Xaverius Palko a Johan Lucas Kracker; v neskorom baroku, rokoku, bol ústrednou postavou miniaturista Norbert Grund, Jan Jakub Hartmann, Kašpar Jan Hirschely, Jan Antonín Vocásek; do toho istého obdobi patrí aj dielo Franza Antona Maulpertsche; bol maliarom fresiek a oltárnych obrazov v Čechách a najmä na Morave (kde mal vývoj čiastočne iné rysy)

barokové maliarstvo flámske - vedúcou osobnosťou flámskeho barokového maliarstva bol Paul P. P. Rubens; bol výrazným predstaviteľom barokového umenia v prostredí katolíckych cirkevných aj svetských objednávateľov; dobovej spoločenskej funkcii vyšiel v ústrety témami, teatrálnosťou, didaktickosťou, ale aj nezvyčajnou vitalitou; jeho maliarska *dielňa* (v podstate manufaktúra) mala široký dosah; okrem Rubensa sa vo flámskom maliarstve presadili portrétista A. van Dyck, maliar zvierat F. Snyders, žánrový maliar P. Brueghel st., J. Jordaens (doplň z hesla *flámske maliarstvo*);

barokové maliarstvo francúzske - francúzske barokové maliarstvo zastupovali osamotené osobnosti bratia Antoin, Louis a Mathieu Le Nain (pozri Baleka: *renesancia*); prevládala klasicistická a tým aj *akademická* orientácia; voči nej sa pomerne neskoro presadili stúpenci rubensovskej maľby (Claude Vignon, Georges de La Tour, Philippe de Champaigne; vývojovú polaritu objasňuje carraciovsky zameraná tvorba Nicolasa Poussina, Claude Lorraina a neskoršie Charlesa Lebruna (jeho dielo obsahlo caravaggiovské aj carraciovské podnety a smerovalo k rokoku); pozri *bataillisti*

barokové maliarstvo holandské - po rozdelení severných španielskych provincií stratilo maliarstvo v severnom Holandsku objednávateľa v katolíckej cirkvi; vládnucci protestantizmus zakazoval výzdobu kostolov (tá sa naďalej uplatňovala vo *flámskom* juhu); v severnej oblasti sa rozvíjal realistický názor (realistický prúd barokového umenia); zodpovedal svetovému názoru vzrástajúceho sa meštianstva, hlavnej spoločenskej sily krajiny; nové spoločenské potreby priniesli do umenia *reprezentačný portrét*, *žánrové* motívy, krajinárstvo, *zátišie* (v ňom sa odzrkadľovalo koloniálne a veľmocenské postavenie krajiny: exotická fauna a flóra); intimite (pozri *holandský intimizmus*) meštianskych bytov sa podriaďovalo maliarstvo menším formátom závesných obrazov a rozmachom *grafických listov*; maliarsky názor sa ponášal na carravaggiovský, ale bo triežvejší a súčasne zdôrazňoval osobné a intímne rysy; hlavnými druhmi bol *portrét*, *krajina*, *zátišie* delené na rôzne druhy: *zátišie vanitas*, kvetín, rýb, zveriny ap.; medzi portrétistami vynikol Frans Hals; portrétoval sebavedomých patricijov a ním rozvinutý obrazový typ doznel až v 19.st.; vrcholnou osobnosťou tohto obdobia bol Rembrandt van Rijn; jeho výtvarný názor súvisí s barokom iba v najvšeobecnejšom význame; gestá jeho postáv sú zdržanlivé, bez teatrálnosti; sústredil sa na vnútorné dianie a city postáv, zaoberal sa otázkami bytia ľudského jedinca a tragédiou všetkého zanikajúceho (*autoportréty*); pre holandské krajinárstvo je typický realizmus, ktorým preniká elegickosť/trúchlivosť; je vyvolávaná už samotnými motívmi cintorínov, zrúcanín, ktoré upozorňujú na pominulosť ľudského bytia v protikladu k stále sa obnovujúcej prírode (Jan van Goyen, Aert van der Neer, *marinisti* Simon Jakobsz de Vlieger, Wilhelm van de Velde ml., Jan van de Capelle; neskoršie sa krajinomaľba rozšírila o *heroickú* a *patetickú krajinu* (Jakob van Ruisdael), ktorá ovplyvnila maliarstvo *romantizmu*; žánrová maľba zahŕňovala výjavy z krčiem, biblické podobenstvá, alegórie *času*, predovšetkým ročných období (porovnaj *mesačné obrazy*), alegórie *piatich zmyslov* (David Terniers);

barokové maliarstvo španielske - vývoj španielskeho barokového maliarstva bol protikladný francúzskemu; pod talianskym vplyvom Tiziana, J. Bassana, Tintoretta smeroval ku spiritualizmu; carraciovskú orientáciu nachádzame u F. de Zurbarána; byzantská tradícia našla odozvu v diele El Greca; španielske maliarstvo prejavilo záujem o *svetlo*, *tieň* a *farbu* (Zurbarán); *kolorizmus* najplnšie rozvinul D. Velázquez, ktorý bol vrcholnou osobnosťou tohto obdobia; podobne ako B. E. Murillo sa však aj Velázquez odkláňal od barokového vzrušeného zobrazovania dejov

http://es.wikipedia.org/wiki/Barroco_español

barokové maliarstvo talianske - talianske barokové maliarstvo v ranej fáze bola ohniskom barokového klasicistického prúdu *Bologna (bolonská škola)*; v Bologni pôsobil C. Allori a D. Fetti; klasicistický prúd bol podnietený tvorbou Carraciovcov, ktorých stúpenkami boli aj absolventi *akadémie*, ktorú Carraciovci vlastnili; Carraciovci ovplyvnili predovšetkým veľké nástenné kompozície; L. Carracci formuloval teoreticky barokový program v protikladu *manierizmu*; Agostino Carracci vniesol do maľby cenné ikonografické podnety; najvýznamnejším bol Annibale Carracci (*fresky* v paláci *Farnese* v Ríme); klasicistický prúd ovplyvnili významne aj žiaci bolonskej *akadémie* Domenichino, G. Reni, S. Rosa, Guercino a d.; radikálnu vetvu barokového maliarstva predstavoval stúpenec *rímskej školy* Carravaggio; jeho závesné obrazy v technike *tenebrizmu* odrážali dobovú životnú realitu a jej rozpory (citové, dejové a iné.); pre jeho realizmus bol charakteristický zmysel pre vnútorné stavy postáv, pre napätie medziľudských vzťahov

(Ukrižovanie sv. Petra); novým spôsobom ponímal biblické príbehy rovnako ako prvky reality: zdôrazňoval význam zátišia, ktoré nakoniec maľoval ako samostatný motív (Košík s ovocím); tieto jeho snahy boli v Taliansku cítené ako severské, pôsobili novátorsky a narážali aj na odpor; program carravagiovského prúdu nasledovali O. Gentileschi a jeho dcéra A. Gentileschi, O. Borgiani, aj rad napodobiteľov napr. G. Serodine; k záveru talianskeho baroka (čiže talianskeho rokoka) patrí tvorba predstaviteľa *benátskej školy* G. B. Tiepola, ktorý riešil aj otázky maliarskeho *iluzionizmu* a ovplyvnil vývoj v strednej Európe; k vývoju *veduty* prispeli významne Canaletto, B. Belotto, F. Guardi a d'.

barokové sochárstvo - časté skulptúry v *pieskovci* s možnosťou hlbokého prenikania hmotou, emocionálnosť: dramatické gestá, expresívna mimika; u drevených *skulptúr* častá *polychrómia*; spájanie nesúrodých materiálov; Taliansko: L. Bernini, Algardi

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_sculpture
http://it.wikipedia.org/wiki/Scultura_barocca

P. Legros ml.: Náboženstvo porážajúce kacírstvo a nenávisť (mramor, kostol Il Gesù v Ríme, 1695-1699)

barokové sochárstvo české - české barokové sochárstvo spočiatku pod vplyvom manierizmu; diela J.J.Bendla odrážali rímsky barokový názor, z ktorého vzišiel vrcholný barok; český vrcholný barok

pripravovali svojimi dielami Jan Jiří Heermann, Ottavio Mosto, František Preiss, Matej Václav Jäckel; radikálny iluzívny barokový názor v jeho vrcholnej podobe rozvinul Matyáš Bernard Braun, ktorý nadviazal na obdobný taliansky prúd (Michelangelo, Bernini), ako ho poznal zo svojho pobytu v Taliansku; Matyáš Braun ho preniesol do českého prostredia (Súsošie sv. Luitgardy na *Karlovom moste* v *Prahe*, výzdoba kostola sv. Klimenta v pražskom *Klementinu*, sochársky súbor pre Kuks a Betlém v Kukse, *atlanti* Clamm-Gallasovho paláca v Prahe); neskoršie bola jeho dielňa vedená Antonínom Braunom (výzdoba kostola sv. Mikuláša na Staromestskom námestí v Prahe); v období neskorého baroka dielňa prijala rokokový klasicistický názor (zámocké parky vo Valči, Duchcové; pozri *rokokoklasicizmus*); na iluzívnosť Braunovej tvorby nadviazali Jiří Pacák, František Pacák (Lúčenie Krista s Máriou) a Řehoř Thény; okrem radikálneho prúdu (predstavovaného najmä Braunom) sa v českom prostredí presadzoval aj striedmejší monumentálny realizmus Ferdinanda Maxmiliána Brokoffa; bol vedúcou osobnosťou sochárskej rodiny Brokoffovcov, ktorá vytvorila rad sôch pre *Karlov most* v Prahe (súsošie sv. Ignáca a Františka Xaverského atď.); hoci Brokoff vyšiel z iluzívneho sochárskeho názoru Berniniho, čo skoro sa priklonil ku klasicistickému francúzskemu poňatiu; z viedenskej dielne G.R. Donnera vyšiel sochár Ignác František Platzer; jeho dielo predstavuje v českom umení plno rozvinutý rokokový *senzualizmus*; v jeho dielni vznikali voľné aj architektonické a záhradné skulptúry (sochy v kostole sv. Mikuláša na Malej Strane v Prahe, *kenotaf* Jána Nepomuckého v chráme sv. Víta v *Prahe*, záhradné sochy na zámku v Dobříši); vedúcou osobnosťou Čechy: Bendl, Brokof, Braun, Platzer; Slovensko: Donner

barokové sochárstvo talianske - talianske barokové sochárstvo sa vyvíjalo obdobne ako maliarstvo, t.j. tiež vo dvoch názorových prúdoch; v prvej fáze barokového umenia vynikol Carlo Maderna; po nej sa vyhranil klasicistický prúd reprezentovaný Alessandrom Algardim (náhrobok Leva XI.); reprezentantom dynamického prúdu bol architekt, maliar a sochár Giovanni Lorenzo Bernini; v dieho diele sa spájal zmysel pre telesnosť aj duševné dianie; svetlom a tieňom dával hmote pohyb, podporený kompozíciou (osou sochy Dávida je špirála); tým sa odlišuje od renesančného statického poňatia sôch Donatela, Verrochia a Michelangela); neskoré Berniniho dielo Videnie sv. Terézie je vyjadrením barokového názoru, ktoré smeruje od monumentality ku zdobeniu a ľahkosti (> rokoko)

barokové stavby na Slovensku - pozri *slovenská architektúra, barokové kostoly na Slovensku*

https://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Barokov%C3%A9_stavby_na_Slovensku

A

Aspremontov letný palác

B

Balašov palác

Bratislavský hrad

Č

Čomov palác

E

Erdődyho palác (Ventúrska)

Esterháziho palác (Panská)

G

Grasalkovičov palác

H

Habermayerov palác

J

Jesenákov palác (Hlavné námestie)

Jesenákov palác (Michalská)

K

Kaštieľ Orlové

Kaštieľ Svätý Anton

Kaštieľ v Holíči
Kaštieľ v Želiezovciach
Keglevičov palác
Kláštor Hronský Beňadik
Kráľovský palác na Bratislavskom hrade
Kutscherfeldov palác

L
Letný arcibiskupský palác

M
Mariánsky stĺp (Nitra)
Mariánsky stĺp na Františkánskom námestí (Bratislava)
Miestodržiteľský palác (Bratislava)
Mirbachov palác
Morový stĺp (Kremnica)
Morový stĺp na Rybnom námestí

P
Palác Uhorskej kráľovskej komory
Pálfiho palác (Ventúrska)
Premonštrátsky kláštor (Jasov)
Prepoštský palác (Bratislava)

T
Terezianum (Bratislava)

Z
Zičiho palác

barokové umenie -

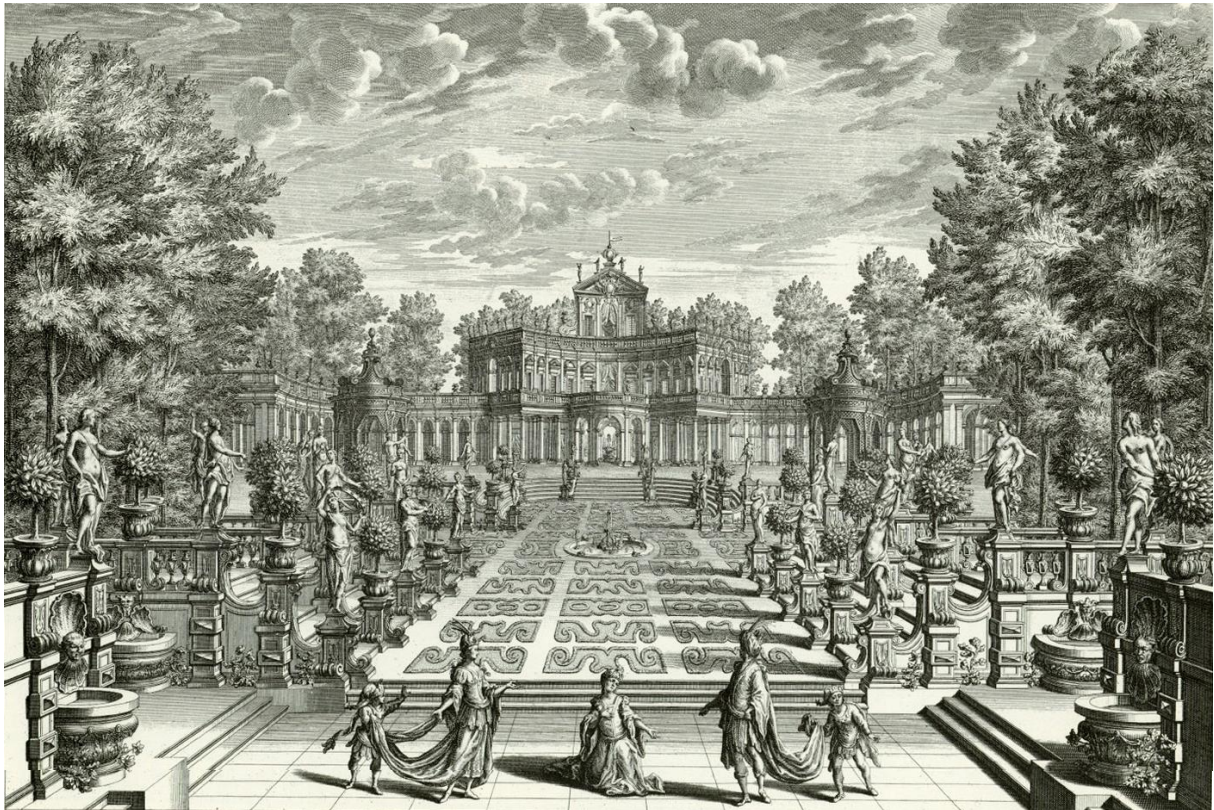
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_art

barokové umenie podľa krajín -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_art_by_region

barokové záhrady - typ zámockej záhrady

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_gardens
https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1meck%C3%BD_park

G. Galli Bibiena: Záhrada (18.st.)

barokoví architekti talianski - *talianski architekti barokoví*

barokoví architekti sicílski - *sicílski architekti barokoví*

barokoví maliari - pozri J. Moreelse, P. P. Rubens, S. Vouet, F. X. Wagenschön

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Barokschilder>

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Maler_des_Barock

http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Pintors_del_Barroc

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_painters

barokoví maliari českí - *českí maliari barokoví*

barokoví maliari dánski - *dánski barokoví maliari*

barokoví maliari flámski - *flámski maliari barokoví*

barokoví maliari francúzski - *francúzski maliari barokoví*

barokoví maliari holandskí - *holandskí maliari barokoví*

barokoví maliari katalánski - *katalánski maliari barokoví*

barokoví maliari nemeckí - *nemeckí maliari barokoví*

barokoví maliari španielski - *španielski maliari barokoví*

barokoví maliari švajčiarski - *švajčiarski barokoví maliari*

barokoví maliari talianski - *talianski maliari barokoví*

barokoví rytci - pozri J. U. Kraus

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Baroque_engravers

barokoví sochári - pozri A. del Castillo y Saavedra

http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Escultors_del_Barroc

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Bildhauer_des_Barock

barokoví sochári nemeckí - *nemeckí sochári barokoví*

barokoví sochári flámski - *flámski sochári barokoví*

barokoví sochári španielski - *španielski barokoví sochári*

barokoví umelci -

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:K%C3%BCnstler_des_Barock

http://ca.wikipedia.org/wiki/Categoria:Artistes_del_Barroc

tzv. **barokový dualizmus** - vzájomná neprepojenosť barokových foriem, napr. vonkajších a vnútorných; v *architektúre*: stavba zvonku *konkávne* prehnutá s vnútorným *eliptickým* priestorom; porovnaj tzv. *pulzná juxtapozícia*

barokový klasicizmus - tendencia v umení najmä francúzskeho *baroka*, ktorá sa orientuje na rozdiel od bohato rozvinutých barokových foriem na *antické umenie* (pozri *Louis Quatorze*); vo svojej neskorej fáze nazývaný aj *rokoko klasicizmus* (*N. Poussin*); typickou stavbou: *Louvre*; pozri *wedgwood*; *ideálna krajina*; *poussinisti*; *regence*; *klasicizmus 2*; *E. Le Sueur*

Dudák: tiež termín *prvý klasicizmus*; slohový prejav v čase baroka, ktorý sa obracal ku *klasickým* ideálom a napodobňoval najmä dielo Andrea Palladia; rozvíjal sa najmä v monumentálnej podobe vo Francúzsku v čase vlády Ľudovíta XIII. a XIV. (pozri *Louis Treize*, *Louis Quatorze*); architektmi boli najmä J.Harduin-Mansart, J.Lemercier, L.Le Vau, Claude Perrault/pero, záhradný architekt Le Nôtre); smer sa uplatnil aj v Anglicku (arch.Ch.Wren, I.Jones); rozšíril sa aj do ďalších krajín: Rakúsko (prestavba Schönbrunn), Rusko (Smolný palác v Petrohrade); inšpiračným zdrojom barokového klasicizmu bola najmä prestavba *Louvre*, zahájená už renesančným architektom Pierrom Lescotom a dokončená 1673; najvýznamnejšou ukážkou štýlu bol zámok Versailles, ktorý sa stal inšpiračným zdrojom pre stavby v celej Európe; porovnaj *barok klasicizujúci*

barokový klasicizmus neskorý - pozri *sloh copový/Zopfstil*

barokový park - *park barokový*

barokový sloh - *barok*

barón Münchhausen - (†1797); celým menom Hiernonymus Carl Friedrich Freiherr von Münchhausen; nemecký šľachtic a slávna postava z báchoriek; barón Münchhausen sa pripojil k ruskej armáde a zúčastnil sa dvoch ťaženíach proti *osmanským* Turkom; po návrate domov vraj vyprával niekoľko príbehov o svojich dobrodružstvách, ktoré boli strašne pritiahnuté za vlasy; meno barón Münchhausen stalo synonymom rozprávačov, ktorí zveličujú a barón Münchhausen sa napokon stal fiktívnou literárnou postavou, u nás známou ako Barón Prášil; Oskar Herrfurth vytvoril veľa *pohl'adníc* s jeho príbehmi; príbehy Baróna Münchhausena literárne spracoval napr. nemecký knihovník, spisovateľ a vedec Rudolf Erich Raspe (†1794) pod názvom Podivuhodné dobrodružstvá baróna Münchhausena (angl. The Surprising Adventures of Baron Munchausen); jeho práca pôvodne mala satirické a politické ciele; po sú pomenované (Münchhausen syndrome) a ilustroval ju tiež *G. Doré*

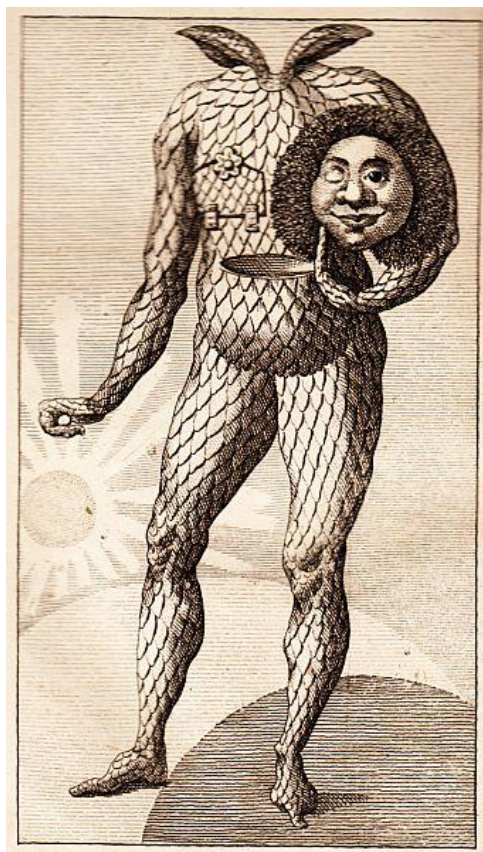
http://en.wikipedia.org/wiki/Baron_Munchhausen

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Muenchhausen_Herrfurth_1_500x763.jpg

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=en&u=http://en.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Erich_Raspe&prev=search

https://www.google.sk/search?q=Rudolf+Erich+Raspe,&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&imgil=Mm6IMNeJHvNyJM%253A%253BwelCJuJH6ESIzM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FRudolf_Erich_Raspe&source=iu&pf=m&fir=Mm6IMNeJHvNyJM%253A%252CwelCJuJH6ESIzM%252C_&usg=_glQMuczIb3jum83xo9XGzowXIIsE%3D&ved=0CD8Qyjc&ei=zbWmVPWFCKXpywOt2IKQCw#imgdii=

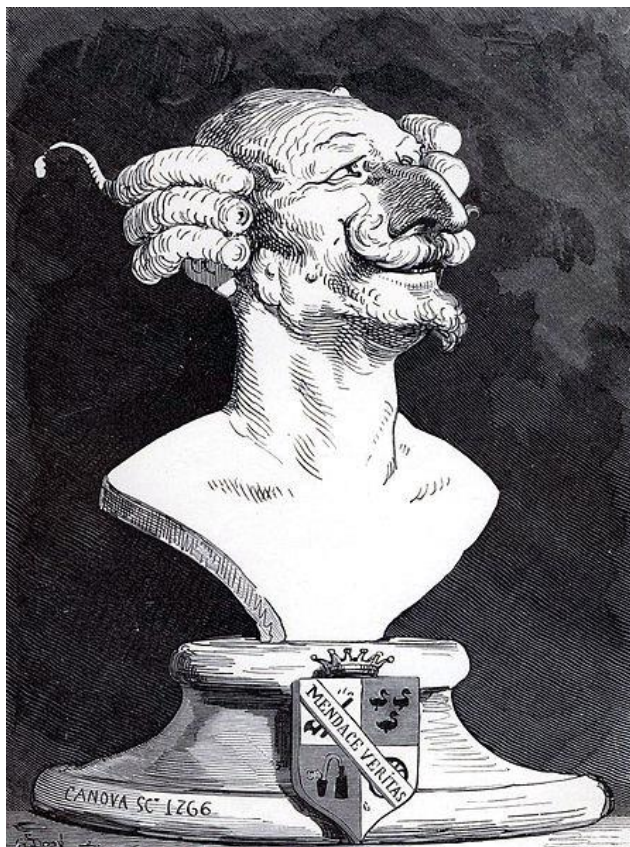
<http://www.lookandlearn.com/history-images/XB315649/Anecdote-of-the-hare-with-eight-legs?img=1&search=Alphonse+Adolphe+Bichard&bool=phrase>

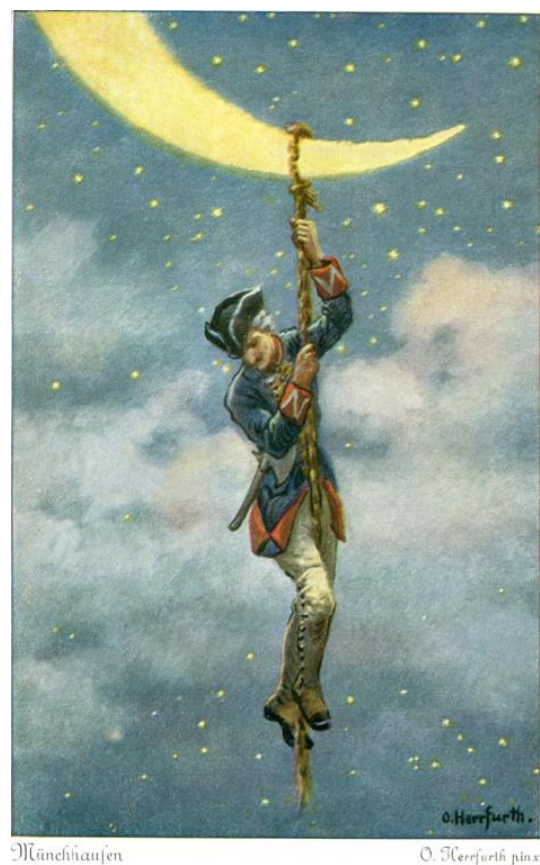
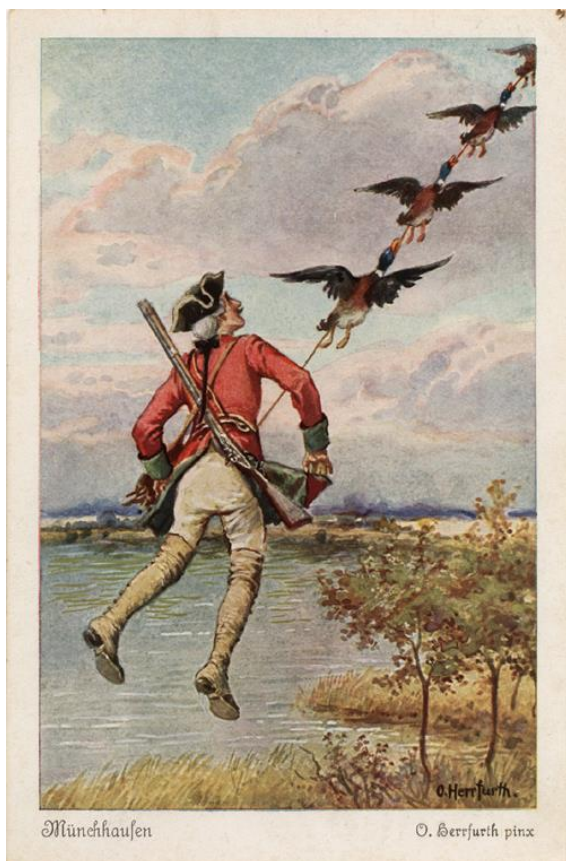
Neznámy autor: Obrázok zo starého holandského vydania Prášila (1827)

G. Doré: Ilustrácia k Raspeho Obdivuhodným dobrodružstvám baróna Münchhausena (1862)

G. Doré: Barón Münchhausen (karikatúra, 19.st.)

O. Herrfurth: Münchhausen (pohľadnica, 1913)

O. Herrfurth: Münchhausen (pohľadnica, 1913)

A.-A.-G. Bichard: Dobrodružstvo Baróna Prášila: Pozoruhodný skok baróna Prášila (farebná litografia, 1886)

A.-A.-G. Bichard: Dobrodružstvo Baróna Prášila: Ako barón Prášil tvoril vietor (farebná litografia, 1886)

baroque flamboyant - pozri Louise Quinze/barok plamienkový/style rocaille